

Metodické usmernenie
Ministerstva financií Slovenskej republiky
č. MF/022611/2014-725

k zákonu č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom
poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších
predpisov

Ministerstvo financií Slovenskej republiky v záujme zabezpečenia jednotného postupu pri uplatňovaní zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o miestnych daniach“) vydáva toto usmernenie:

1. Daň z pozemkov – zdaňovanie pozemku pod transformačnou stanicou alebo predajným stánkom

Podľa § 8 ods. 4 zákona o miestnych daniach môže správca dane všeobecne záväzným nariadením na jednotlivé skupiny pozemkov podľa § 6 ods. 1 zákona o miestnych daniach, na ktorých sa okrem iného nachádza transformačná stanica alebo predajný stánok slúžiaci k predaju tovaru a poskytovaniu služieb (ďalej len „predajný stánok“), ustanoviť inú sadzbu dane z pozemkov ako podľa § 8 ods. 2 zákona o miestnych daniach, pričom takto ustanovená sadzba dane z pozemkov nesmie presiahnuť 5-násobok najnižšej sadzby dane z pozemkov ustanovenej správcom dane vo všeobecne záväznom nariadení.

Správca dane sa môže rozhodnúť, že daň z pozemkov, na ktorých sa nachádza transformačná stanica alebo predajný stánok na svojom území neuloží.

Základom dane z pozemkov, na ktorých sa nachádza transformačná stanica alebo predajný stánok, je hodnota pozemku, ktorá je určená vynásobením skutočnej výmery transformačnej stanice alebo predajného stánku v m² a hodnoty pozemku za 1 m² uvedenej v prílohe č. 2 pre stavebné pozemky.

Na účely zákona o miestnych daniach môžu byť transformačné stanice buď spojené so zemou pevným základom (murované) alebo kioskové alebo blokové (dajú sa premiestniť). Murované transformačné stanice a predajné stánky spojené so zemou pevným základom ostávajú naďalej predmetom dane zo stavieb, a teda pozemky, na ktorých sú takéto stavby postavené, nie sú predmetom dane z pozemkov (vyplýva to z ustanovenia § 6 ods. 2 zákona o miestnych daniach). Naopak, pozemky, na ktorých sú postavené kioskové (blokové) transformačné stanice a predajné stánky bez spojenia so zemou pevným základom, sa zdaňujú v režime dane z pozemkov podľa § 8 ods. 4 zákona o miestnych daniach a sadzba dane pre tieto pozemky sa ustanovuje na jednotlivé skupiny pozemkov podľa § 6 ods. 1 zákona o miestnych daniach podľa toho ako je pozemok v katastri nehnuteľností evidovaný. Pri predajnom stánku sa na účely zdaňovania daňou z pozemkov neskúma jeho konštrukčné vyhotovenie.

Pre správcu dane z nehnuteľností je v § 8 ods. 4 ustanovené splnomocnenie na určenie inej sadzby dane z pozemkov, ak sa na ňom nachádza transformačná stanica alebo predajný stánok, t. j. má fakultatívnu možnosť ustanoviť takúto sadzbu dane z pozemkov. Ak správca dane ustanoví na jednotlivé skupiny pozemkov podľa § 6 ods. 1 zákona o miestnych daniach, na ktorých sa nachádza transformačná stanica alebo predajný stánok, inú sadzbu dane

z pozemkov, takto ustanovená sadzba nesmie prekročiť limit 5-násobku najnižšej sadzby dane z pozemkov podľa všeobecne záväzného nariadenia a pri výpočte dane z pozemkov použije hodnotu pozemku z prílohy č. 2 určenú pre stavebný pozemok.

Pri výpočte dane z pozemkov na pozemok, na ktorom sa nachádza transformačná stanica alebo predajný stánok, je potrebné najskôr vypočítať daň z pozemkov na tú časť pozemku, na ktorej je umiestnená transformačná stanica alebo predajný stánok a to tak, že základ dane (skutočná výmera transformačnej stanice v m² vynásobená hodnotou pre stavebný pozemok podľa prílohy č. 2) vynásobíme sadzbou dane z pozemkov ustanovenú správcom dane podľa § 8 ods. 4 zákona o miestnych daniach. Potom pre zostávajúcu výmeru pozemku (od celkovej výmery pozemku odrátať výmeru transformačnej stanice alebo predajného stánku) vypočítať daň z pozemkov ako súčin základu dane a ročnej sadzby dane z pozemkov ustanovenej podľa § 8 ods. 2 zákona o miestnych daniach. Tieto skutočnosti sa uvádzajú v priznaní k dani z nehnuteľností, k dani za psa, k dani za predajné automaty a k dani za nevýherné hracie prístroje.

2. Spresnenie a rozšírenie predmetu dane zo stavieb

Predmetom dane zo stavieb sú stavby na území Slovenskej republiky, ktoré sú uvedené v § 10 ods. 1 zákona o miestnych daniach. Z dôvodu odstránenia nejasností z aplikačnej praxe sa spresnil a rozšíril predmet dane zo stavieb pri niektorých druhoch stavieb.

V súlade s jednotným štatistickým triedením stavieb a používanou klasifikáciou stavieb sa zavádza pojem „chaty a stavby na individuálnu rekreáciu“. Podľa stavebného zákona ide o nebytové budovy a jednoduché stavby nachádzajúce sa v tých lokalitách obce, ktoré nie sú podľa územného plánu obce určené na bývanie. Medzi takéto stavby možno na účely zdaňovania stavieb podľa zákona o miestnych daniach považovať chaty, záhradkárske chatky alebo rekreačné domčeky, za predpokladu, že spĺňajú predmet dane zo stavieb (t. j. sú spojené so zemou pevným základom alebo ukotvené pilótami).

Zároveň sa pri stavbách určených na garážovanie rozčlenili stavby na tri druhy a to samostatne stojace garáže, stavby hromadných garáží a stavby hromadných garáží umiestnené pod zemou, čím sa jednak reagovalo na súčasný trend v budovaní „garážových domov“ a jednak sa tým umožnilo správcovi dane prostredníctvom určovania rôznych sadzieb dane zo stavieb pri týchto stavbách garáží motivovať daňovníkov k ich výstavbe pod zemou.

Pri stavbách hromadných garáží umiestnených pod zemou, ktoré sú postavené samostatne, sa ustanovil aj základ dane. Základom dane zo stavieb pri stavbách hromadných garáží umiestnených pod zemou je výmera zastavanej plochy v m², ktorým sa rozumie pôdorys takýchto stavieb na úrovni najrozsiahlejšej podzemnej časti stavieb.

Stavby hromadných garáží, ktorých podlažia sú umiestnené pod zemou aj nad zemou, sa na účely výpočtu dane zo stavieb považujú za stavby slúžiace na viaceré účely. Pri určení základu dane sa použije zastavaná plocha podľa § 11 druhej vety, ktorou je pôdorys stavby na úrovni najrozsiahlejšej nadzemnej časti stavby, pričom sa do zastavanej plochy nezapočítava prečnievajúca časť strešnej konštrukcie stavby. Daň zo stavieb sa vypočíta podľa § 12 ods. 6 a § 12a ods. 3 zákona o miestnych daniach.

Zmenou a rozšírením predmetu dane zo stavieb nie je zo strany daňovníka potrebné podávať priznanie k dani z nehnuteľností alebo čiastkové priznanie okrem daňovníka, ktorý je vlastníkom stavby hromadných garáží umiestnenej pod zemou.

3. Predmet dane za ubytovanie

S účinnosťou od 15. októbra 2014 je predmetom dane za ubytovanie odplatné prechodné ubytovanie podľa § 754 až 759 Občianskeho zákonníka (zmluva o ubytovaní) fyzickej osoby v ubytovacom zariadení. V prípade zmluvy o ubytovanie ide vždy o krátkodobé ubytovanie, teda o ubytovanie na prechodný čas spojenú s poskytovaním určitých služieb, ktoré sú z hľadiska prechodného ubytovania nevyhnutné (osvetlenie, vykurovanie), ale často sa poskytujú aj také služby, ktoré sa pri nájme bytu nevyskytujú (stravovanie, pranie bielizne a pod.) Zmluvu o ubytovaní možno považovať na neformálnu, preto ju možno uzavrieť v akejkoľvek forme (napr. písomne, ústne).

Zmluva o ubytovaní podľa Občianskeho zákonníka sa odlišuje od nájmovej zmluvy, predmetom ktorej je časovo neobmedzené, často dlhodobé užívanie bytu alebo jeho časti, ktorá je upravená v § 663 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Prechodnosť ubytovania podľa zmluvy o ubytovaní vyplýva spravidla z dohodnutej doby ubytovania. Prechodné ubytovanie sa poskytuje v zariadeniach na to určených. V ustanovení § 37 zákona o miestnych daniach sú už priamo uvedené ubytovacie zariadenia na poskytovanie odplatného prechodného ubytovania fyzickej osoby. Ide o tieto ubytovacie zariadenia – hotel, motel, botel, hostel, penzión, apartmánový dom, kúpeľný dom, liečebný dom, ubytovacie zariadenie prírodných liečebných kúpeľov a kúpeľných liečební, turistická ubytovňa, chata, stavba na individuálnu rekreáciu, zrub, bungalov, kemping, minikemp, táborisko, rodinný dom, byt v bytovom dome, v rodinnom dome alebo v stavbe slúžiacej na viaceré účely.

Oproti pôvodnému zaradeniu ubytovacích zariadení, ktorých kategorizáciu určoval osobitný predpis (§ 3 vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR č. 277/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú klasifikačné znaky na ubytovacie zariadenie pri ich zaraďovaní do kategórií a tried) a na ktorý sa zákon o miestnych daniach odvolával, sú od účinnosti novely zákona o miestnych daniach prevzaté priamo do zákona jednak ubytovacie zariadenia podľa citovanej vyhlášky a zároveň sa so zreteľom na prax doplnili ďalšie druhy ubytovacích zariadení (rodinný dom, byt).

4. Miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

a) určenie sadzby miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len „poplatok“)

Sadzba poplatku je podľa § 78 ods. 1 zákona o miestnych daniach určená v určitom rozpätí jednak pri množstvovom zbere a jednak na osobu a kalendárny deň. Platí, že obec môže určiť všeobecne záväzným nariadením na svojom území dve sadzby poplatku súbežne, a to podľa množstva komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu a na osobu a kalendárny deň tak, aby sadzba poplatku nebola vyššia ako súčet priemerných nákladov obce na zabezpečenie činností nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi vrátane nákladov súvisiacich so zabezpečením zberných nádob, pričom tieto náklady sa znižujú o výnosy obce so zhodnotením odpadov.

b) splnomocňovacie ustanovenie pre obce

Z dôvodu odstránenia nejasností z aplikačnej praxe sa spresnilo splnomocňovacie ustanovenie pre obec ako správcu poplatku, čo je povinná ustanoviť všeobecne záväzným nariadením k poplatku a zároveň sa splnomocňovacie ustanovenie rozšírilo o ďalší odsek, podľa ktorého obec môže ustanoviť rôzne sadzby poplatku pri množstvovom zbere a znížiť alebo odpustiť poplatok pre vybrané skupiny poplatníkov.

Podľa § 83 ods. 1 je obec povinná všeobecne záväzným nariadením ustanoviť:

- sadzbu poplatku pri množstvovom zbere a sadzbu poplatku na osobu a kalendárny deň,
- hodnotu koeficientu (uplatňuje sa pri výpočte ukazovateľa produkcie komunálnych odpadov podľa § 79 ods. 4 zákona o miestnych daniach),
- spôsob a lehotu zaplataenia poplatku pri zavedenom množstvovom zbere, keďže zákon o miestnych daniach neustanovuje povinnosť pri množstvovom zbere vyrubovať poplatok rozhodnutím,
- podmienky na vrátenie poplatku alebo jeho pomernej časti podľa § 82 ods. 1 zákona o miestnych daniach, ktorými sú zrušenie trvalého alebo prechodného pobytu, zánik vlastníckeho práva alebo práva užívať nehnuteľnosť a zrušenie podnikania v priebehu zdaňovacieho obdobia,
- podmienky, ktorých splnenie má poplatník preukázať pri uplatnení zníženia alebo odpustenia poplatku podľa § 82 ods. 2 zákona o miestnych daniach. Podmienkou na zníženie alebo odpustenie poplatku môže byť napríklad dlhodobý pobyt mimo územia obce (v zahraničí alebo v inej obci), štúdium na strednej alebo vysokej škole, väzba alebo odňatie slobody, dlhodobá hospitalizácia v liečebni, reedukačnom zariadení alebo detskom domove.
- podklady, ktoré má poplatník predložiť pri znížení alebo odpustení poplatku podľa § 82 ods. 2 zákona o miestnych daniach. Podklady pre zníženie alebo odpustenie poplatku sú hodnoverné doklady, z ktorých jednoznačne vyplýva dôvod na splnenie podmienok na odpustenie alebo zníženie poplatku, napríklad ako podklady môže obec uviesť kópiu potvrdenia zamestnávateľa, pracovné povolenie, povolenie k pobytu, potvrdenie o návšteve školy, potvrdenie študentského domova alebo internátu o ubytovaní, potvrdenie o zaplatení poplatku v inej obci, potvrdenie o poberaní dávky v hmotnej núdzi.

Ustanovenie § 83 sa doplnilo o nový odsek, podľa ktorého je pre obce ustanovená fakultatívna možnosť

- určiť pri množstvovom zbere niekoľko rôznych sadzieb poplatku a to v závislosti od objemu zbernej nádoby a frekvencie odvozov tak, aby sadzba poplatku bola po prepočte na jeden liter alebo dm^3 komunálnych odpadov alebo drobných stavebných odpadov v rozpätí od 0,0033 eura do 0,0531 eura alebo po prepočte na jeden kg komunálnych odpadov alebo drobných stavebných odpadov v rozpätí od 0,0066 eura

do 0,1659 eura. Ak má obec na svojom území zavedený množstvový zber, môže sa teda rozhodnúť a pri množstvom zbere ustanoviť niekoľko sadzieb poplatku v závislosti od objemu zbernej nádoby a frekvencie odvozov.

- znížiť poplatok alebo odpustiť poplatok poplatníkovi a to pre
 - fyzickú osobu v hmotnej núdzi,
 - fyzickú osobu staršiu ako 62 rokov,
 - držiteľa preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
 - držiteľa preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom,
 - prevažne alebo úplne bezvládnou osobu.

Z vyššie uvedeného zoznamu obec môže vybrať len jednu skupinu alebo niekoľko skupín poplatníkov a ustanoviť zníženie poplatku alebo odpustenie poplatku. Zníženie poplatku môže byť pre všetky skupiny poplatníkov rovnaké alebo rôzne.

Zníženie poplatku je možné ustanoviť pevnou sumou alebo percentom zníženia poplatku.

Vekovú hranicu fyzickej osoby staršej ako 62 rokov nemožno zvýšiť ako v prípade daňovníkov dane z nehnuteľností pri znížení alebo oslobodení od dane z nehnuteľností (§ 17 ods. 4 zákona o miestnych daniach).

Ing. Daniela Klučková, v. r.
generálna riaditeľka
sekcie daňovej a colnej